

Workshops på årskonferansen 2020.

Fra evidensbasering til årsaksforklaring: Mangfold og det unike som grunnelement i en familierapeutisk ontologi

Gregory Bateson definerte epistemologi som et sett av epistemologiske og ontologiske premiss. Har feltet overfokuserert epistemologi som kunnskapsteori og latt ontologi, læren om det værende gå for lut og kaldt vann? Sosial konstruksjonismen har dominert gjennom den språklige vendingen og et epistemologisk fokus, med fare for å understøtte en reduksjonisme og en utvanning av virkelighetsbegrepet. Resultatet er at årsaksbegrepet har hatt lite fokus ut over vage beskrivelser av sirkularitet. Dette har gjort feltet sårbart i den tiden vi lever hvor evidensbegrepet har innført en hegemonisk forståelse av årsak som iboende i statiske mønstre. Workshopen vil argumentere for at familierapiens røtter i begrep som forskjell, variasjon, mangfold og autonomi krever en tydeliggjøring av det unike og det enkeltstående og hvor årsaker er slike enkeltstående hendelser. Videre vil det argumenteres for at evidensbegrepet sitt statistiske fokus åpner opp for kontrollregimer, det de-kontekstualiserer personer og familier og fjerner oss fra familiers realitet.

Rolf Sundet

Universitetet i Sørøst-Norge

Poesi og politikk: Lese, skrive, tenke, lytte.

Hvordan kan prosa, romaner, dikt og minnefortellinger gi tilgang til menneskelig erfaring – og gi språk til det individuelle, særegne og samtidig kollektive. Tekster som gir næring til de opplevelsene som ikke kan oppsummeres i kategorier, manualer eller i en standardisert forskningsretorikk. I denne workshopen vil jeg utforske litteratur som kunnskapskilder til empati og sensitiv kompetanse i et samfunn og et arbeidsliv (institusjoner) som har det travelt med å stadig bli mer effektivt og målstyrt, og hvor det marginale stadig oftere blir en stemme som stilner. I denne workshopen vil jeg dele leseerfaringer, tanker og invitere til selv å skrive noen linjer – for å studere det poetiske språket i bruk. Jeg ønsker å vise den vitale forskjellen på språk som beskriver og språk som berører.

Anne Øfsti.

Menneskemøtet

I møtet med den andre, kva kan leie oss inn til opnande og med-samskapande møte?
Kva kan føre oss på blindveg?

I arbeid og forskning med menneske utsett for krenking av egne grenser, slik som ved seksuelle overgrep, har vi henta lærdom om kva som skaper opning for samarbeid og med-oppleving, og kva som stengjer sjølv den mest etterlengta samtale.

I denne workshopen vil vi vise kva lærdom dette har gitt. Konkrete eksempel blir illustrert og den fintfølande inntoninga slike samtalar krev og den djupe relevansen det har for relasjonelt arbeid i behandling, familiararbeid og samarbeid blir belyst.

Vi trekkjer linjer til aktuell inspirasjon frå filosofi og dialogisk og kropporientert kunnskapssyn om å inntone seg på den andre i møtet så at det kan bli eit *med-den-andre-møte*, eit menneskemøte, der agendaen vert skapt i sjølve møtet mellom deltakarane, til forskjell frå eit *om-den-andre-møte*, der agendaen er definert utafrå.

Anna Margrete Flåm, UiT Norges arktiske universitet

Ann Kirsti Gamst, Støttesenter mot Incest og Seksuelle Overgrep (SMISO), Tromsø

Lene Sivertsen, SMISO, Tromsø

En praktisk workshop om forskning og praksis i skjønn forening. Erfaringer fra og planer for forskning i ABUP, samt arbeid med mulige egne prosjekter

Familieteamet ved avdeling for barn og unges psykiske helse (Abup) ved Sørlandet Sykehus i Kristiansand har forsket på egen praksis i mange år. Vi vil dele erfaringer fra forskning initiert av den praksis vi har hatt, dele noe om hvordan det har vært å ha forskning i klinikken, men også vise hvordan forskningen har påvirket praksis. Forskning i klinisk praksis fører til noen utfordringer, og slitasje, men også økt interesse og begeistring for den terapi vi bedriver. Vi vil presentere hvordan klinikere og forskere sammen utviklet et behandlingstilbud for familier hvor barn sliter med angst. Med utgangspunkt i et initiativ fra klinikerne skal vi i 2020 begynne forskning på og videreutvikle den emosjonsfokuset familieterapi vi tilbyr. Dette vil være med både kvantitative og kvalitative tilnærminger. Forhåpentligvis har vi noen foreløpige funn som vi kan presentere sammen med våre planer videre for dette prosjektet. Etter dette vil deltakerne, i grupper og plenum, jobbe med å utvikle mulige prosjekter på eget arbeidssted. Innspill og spørsmål er velkommen.

Rune Zahl-Olsen, Åshild Tellefsen Håland, Yngve Kolltveit, Helene Møllenberg

«No Kids in the Middle» /Barn ut av foreldrekonflikten – et gruppetilbud utviklet i Nederland av Justine vanLwick

Det er i Agder stadig større kompetanse på gruppetiltak inn mot tohjems-familier med langvarig høykonflikt mellom foreldrene.

Gruppetiltaket der både barn og foreldre deltar vektlegger arbeid med kommunikasjonsmønstre, nye løsninger, oppmerksomheten mot rommet mellom barn og foreldre, og ikke minst temaet som er blitt enda viktigere i programmet de siste årene; å hjelpe foreldrene til å «gi slipp» på hverandre og på illusjonen om kontroll. Det er også et mål å hjelpe foreldre med overgangen til nytt stadium i livet, til å tåle ambivalente følelser og se nye narrativer, samt å sette fokus på emosjoner og deres innvirkning.

Vi vil gjerne bidra med narrativer om «magi» og hvordan gruppetiltak på dette feltet kan gjøre endringer i foreldre og barns liv.

Terapeuter fra Agder er sertifisert som Supervisors i forhold til opplæring og veiledning av nye grupper. Vi informerer om eventuelle muligheter til å bistå med dette andre steder i Norge.

Ragnhild Kvame

familieterapeut Mandal familiesenter

Rusproblemer, behandling og «det relasjonelle».

Del 1: Jeg får et helt annet innblikk: Fagpersoners erfaring med familieorientert praksis i rusbehandling

Del 2: Prosjekt «Tidligere rushjelp»: Umiddelbar behandlingsstart og inkludering av sosialt nettverk i Bergen.

Nære andres liv og helse blir alvorlig påvirket av rusmiddelproblemer, og forskning på rusavhengighetsbehandling viser bedre utkomme når familiemedlemmer involveres, både for den som bruker rusmidlene og den / de nære andre.

Denne workshopen har to deler. Den første delen vil handle om fagpersoners erfaringer med involvering av familie- og nettverksmedlemmer i rusbehandling (TSB). Presentasjonen bygger på en undersøkelse gjennomført ved fokusgruppeintervju av ti terapeuter ved Blå Kors Lade behandlingssenter, hvor de fortalte om betydningen av familiesamtaler og strukturert pårørendeinvolvering. Undersøkelsen var grunnlag for min masteroppgave, og en artikkel som i disse tider vil publiseres i tidsskriftet *Nordic studies on alcohol and drugs*.

Den andre delen av workshopen vil omhandle prosjektet «Tidligere rushjelp», som er et tverretatlig prosjekt mellom Avdeling for rusmedisin i Haukeland Universitetssjukehus og Bergen kommune. Tradisjonell rusbehandling forstått som en planlagt og strukturert forandringsprosess, igangsettes ofte etter behandlingsskjedeprinsipp og medfører ventetid og sannsynlige brudd i behandlingskontinuitet. Vårt motivasjonssystem og endringspotensiale er samtidig grunnleggende ustabil, stadig omskiftelig gitt det miljø og den kontekst vi forholder oss til. I prosjekt «Tidligere rushjelp» vektlegges umiddelbar behandlingsstart, involvering av familie og nettverk fra første kontakt, og felles ansvar på tvers av tjenestene. Faglig tilnærming i prosjektet bygges på Åpen Dialog, med røttene plantet i språksystemiske og nettverksteoretiske våtmarker.

Øyvind R Kalsås.